

Studiedag "Kans op Slagen"

Vlaams Parlement, Zaal De Schelp, 23 november 2007

Deze studiedag is gewijd aan het pas verschenen boek **Kans op slagen. Een integrale kijk op geweld in gezinnen**, Kris De Groof & Tina De Gendt (Red.), Lannoo 2007.

Het boek is beschikbaar in de RoSa - Bibliotheek. Meer info: <http://www.rosadoc.be>

Sprekers:

Steven Vanackere, Vlaams Minister van Welzijn,

Kris De Groof, Stafmedewerker Intrafamiliaal Geweld bij het [Steunpunt Algemeen Welzijnswork](#) en auteur van het boek:

Hilde Genetello, hulpverlener bij het CAW Zuid-Oost-Vlaanderen

En de panelleden Pascale Frank, Dr. Inge van Trimont en Dr. Leo Pas.

Dagvoorzitter: **Tina De Gendt**, journaliste bij De Morgen en eindredacteur van het boek.

~ ~ ~ ~ ~

Minister Steven Vanackere opent de studievoormiddag. Hij onderstreept het belang van de inspanningen van de CAW's en Teleonthaal (120.000 oproepen per jaar), hun rol bij slachtofferhulp, bij justitiële ondersteuning en residentiële opvang van slachtoffers van huiselijk geweld, de hulp aan plegers, de bijstand aan slachtoffers van ouderenmis(be)handeling.

Het boek van Kris De Groof "Kans op Slagen" nodigt uit om niet met een bocht om het geweld heen te stappen en niet moedeloos te worden. Het toont aan dat er heel wat tegen te doen valt. Wie de essentie van het boek integreert in zijn hoofd is beter gewapend om de ketting te doorbreken.

Tine De Gendt trekt volgende conclusies uit het boek. Het moet mogelijk zijn om 90% van het partnergeweld uit te bannen. Het is relatief gemakkelijk om mensen te leren hoe ze wel positief met elkaar kunnen omgaan. Niet alleen slachtoffers maar ook plegers moeten aangesproken worden. En ten derde kom je tot het besef dat huiselijk geweld voorkomen en bestrijden een taak is voor iedereen, het is een verantwoordelijkheid van ons allen.

Kris De Groof heeft heel wat praktijkervaring. Voor ze aan de slag ging op de dienst Intrafamiliaal Geweld van het Steunpunt werkte ze bij het Parket op de dienst Slachtofferonthaal en daarna bij een CAW als hulpverlener. Daar ontmoette ze plegers en slachtoffers uit gezinnen, mensen met veel stress, schulden, mensen met weinig verbale vaardigheden, wat vaak uitmondde in huiselijk geweld. Die mensen moesten leren zeggen wat ze voelen in plaats van te roepen en te slaan. Huiselijk geweld komt vaak voor tussen mensen met een moeilijke jeugd, die (te) hoge verwachtingen hebben van de partner, wat leidt tot desillusies. Slachtoffers vertonen een grote loyaliteit in vaak traumatische verbintenissen en onveilige hechting.

Toen De Groof aan de slag ging bij het Steunpunt had ze geen contact meer met slachtoffers en plegers van huiselijk geweld. Maar in de loop van haar literatuurstudie stelde ze vast dat de literatuur die geweldvormen beschrijft zoals ze die gezien had.

De auteur beseft dat we het zwart-witdenken over dader en slachtoffer moeten doorbreken en signalen vroeger herkennen. Ze pleit voor een gezinsgerichte aanpak als partners samen willen blijven, voor meer aandacht aan de kinderen als getuigen en medeslachtoffers.

Kris De Groof heeft dit boek opgedragen aan haar grootmoeder, een slachtoffer van huiselijk geweld.

Hilde Genetello, hulpverlener bij het CAW Zuid Oost-Vlaanderen, komt de werking en principes van haar taak uitleggen aan de hand van uitspraken van mensen die ze geholpen heeft. Principes van hulpverlening:

1 hulpvraag zelf gaan zoeken

- samenwerken met Kind & Gezin, politie, scholen om de hulpvraag in de kiem om te zetten in hulpverlening;
- er is een sterke afweer die voortkomt uit schaamte: *wat komt die zich hier moeien;*
- plegers hebben een schuldgevoel: *ik heb misdaan*, en schaamte: *ik ben een crapuul*. De hulpverlener moet hem voorbij die façade aanspreken op de mens achter de dader: *ik help je kwaad te worden zonder geweld te gebruiken*, door in coalitie te gaan met de goeie mens achter de pleger;
- afweer bij de slachtoffers: *het is niet meer nodig, het gaat nu beter, ik zal het goeie weer kwijt raken, je zal het geweld zoveel erger maken: ga weg!*. De hulpverlener moet voorbij angst en hoop gaan. Geweld vertoont immers een sterk cyclisch verloop, er is spanningsopbouw, juist na het geweld wordt de relatie weer sterk gevoeld als juist. Vandaar principe 2:

2 heel snel na de crisis hulp bieden

binnen 3 dagen na de politieoproep. Het eerste doel is het geweld te stoppen en veiligheid invoeren. Dan hulp verlenen wanneer dader en slachtoffer er nog open voor staan.

3 onderscheid maken tussen recht op kwaadheid en recht op geweld

- de verantwoordelijkheid voor geweld ligt alleen bij de pleger; voor kwaadheid zijn beiden verantwoordelijkheid.
- Plegers hebben weinig inzicht in hun eigen kwaadheid. De hulpverlener moet hem leren te antwoorden op vragen zoals: wanneer word ik kwaad: bij stress, financiële problemen, een zagende moeder, vermoeid door een huilende baby, hoe word ik kwaad, wat kalmeert me, hoe kwaad voel ik me, wat doet alcohol met de grens van mijn zelfbeheersing. Wanneer moet ik mezelf onderbreken, op welk punt verlies ik controle.
- Mensen stappen al met een rugzak kwaadheid in een ruzie. De hulpverlener moet mensen leren dat een ruzie afbreken niet hetzelfde is als vluchten. Je kunt weggaan, dingen doen die je kwaadheid laten zakken, een time-out inlassen. Time-out is een techniek die je kan leren, je kan leren stoom afdalen.

4 basisregels van communicatie aanleren

Communicatie is blijkbaar heel moeilijk. *Als ze me graag ziet weet ze toch dat ik me zo voel*. Liefde maakt niet helderziend. Je moet zeggen wat je niet leuk vindt op het moment dat je nog niet zo kwaad bent. Een pleger had zijn vrouw geslagen met een kruk. Wat was de boodschap? *Ik wilde dat ze bij mij bleef en toonde dat ze me graag zag*. Hulpverlener moet tonen dat er betere manieren zijn om zijn doel te bereiken, door te zeggen wat je echt voelt: *"zoetje, ik ben hier zo alleen, blijf nu toch bij mij."*

5 kinderen zijn betrokken partij

Kinderen worden vaak niet opgemerkt. *Die merken daar niets van, ze gaan naar boven als we ruzie hebben*. Kinderen zijn onzichtbare getuigen. Ze proberen enorm te helpen. Hulpverleners moeten bij hun cliënten laten merken dat ze luisteren naar wat de kinderen vertellen. Een jongetje kruipt altijd met zijn legoblokken achter de zetel om te spelen. Hij doet dat sinds zijn vader eens met zijn blote voet op een blokje trapte dat midden op het tapijt lag, met een woedeaanval tot gevolg. Het kind dacht dat als hij maar heel voorzichtig speelt met zijn blokken, er geen ruzies meer zullen zijn.

6 meervoudig partijdig zijn

Hulpverlening moet partij kiezen én voor de vrouw die slachtoffer is, én voor de pleger, én voor de kinderen. Met alle partijen samen komen tot een betere communicatie en een gelukkiger samenleven. *Nu ben ik blij dat je je gemoeid hebt*.

Na de koffiepauze is er **een vraaggesprek** van journaliste Tina De Gendt met **Pascale Frank, Dr. Inge van Trimpont en Dr. Leo Pas**.

Pascale Frank werkt voor de Provincie Antwerpen. Haar taken zijn:

- de noden van hulpverleners vertalen naar beleidsinvestering;
- samenwerking met het Parket, eerste lijn, politie, hulpverleners met betrekking tot visie en taakverdeling; in 1991 werden provinciale coördinatoren aangesteld;
- de ideale aanpak omzetten naar wat concreet mogelijk is. Rolbeschrijving: welke rol heeft politie, hulpverlener,...
- ketenaanpak om herstelgericht te beginnen werken, maar eerst zo snel mogelijk het geweld te stoppen.
- huiselijk geweld op de politieke agenda zetten en houden, systematisch opnieuw.

Dr. Inge van Trimpont werkt voor een CLB en heeft naast een signaalfunctie ook als opdracht de vorming voor onderwijzers rond huiselijk geweld: wie spreek je aan als een kind in de klas te maken heeft met huiselijk geweld, hoe pak je het aan.

Nieuwe : er is een schoolpakket voor de leerkrachten van de derde graad klaar over *Relaties en Grenzen*: tools om met geweld om te gaan, waar kan ik naar toe ...

Dr Leo Pas werkt bij de Vereniging van Huisartsen. Hij heeft een lichamelijke, psychologische en sociale taak:

- modellen van aanpak van psycho-sociale problemen bij huisarts brengen in de navorming, vb. depressiviteit, angst, alcohol, drugs, geweld
- artsen vragen er niet naar, kennen geen manieren om hulp te verlenen
- er bestaan verschillende werelden van gezondheidszorg, justitiële zorg, welzijnzorg, telkens met andere regels. Daarom is communicatie zo belangrijk.
- arrondissementale coördinatierol opbouwen om te leren samenwerken;
- huisartsen kennen CAW's of Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg niet omdat ze zelf niet naar buiten treden, dat zit wel in hun stage als mogelijkheid maar het verzuipen in de massa.

MEER LEZEN

De [RoSa-bibliotheek](#) beschikt over heel wat lectuur rond huiselijk geweld. Doorzoek de [online RoSa-catalogus](#) met een van de trefwoorden : huiselijk geweld, geweld, sociale problemen, psychisch geweld, seksueel geweld, daders, slachtoffers, strafrecht, stalking, macht, zelfverdediging, agressie. Lees de RoSa-Factsheets :

pdf	Vluchthuizen vroeger en nu.
pdf	Huiselijk geweld: oorzaken en gevolgen
pdf	Partnergeweld in cijfers
pdf	Partner-gerelateerd thuisgeweld tegen volwassen vrouwen

Verslag: Brigitte Rys